

Burialad-Mongoloi YNEEN

БК(В) P-ийн Burialad-Mongoloi Mozkoom ба BMASSR-ий CGK-ий yderbyriin gazeeta

№ 90 (2424)
1938 onoi
APREELIIN
18
PONEDEELNIG

14-ий сilee гарна
УЛААН-ҮДЕ ГОРООД,
BMASSR

MYNӨӨДЭРИЙ НООМЕРТО EXIN NIUR 2-DOXI NIUR

Tarilgiin xydelmerii o-
liiçnoor yngergexe.
RSFSR-ий ба BMASSR-ий
Verxooovno Soveeduudta
hungaxa hungaltii bolşevii
gеge beledxelteiger ug-
taxa.
Oтçoodno hungaltii sug-
laanuud yngerze baina,

Gadaada ulasuudta
Soveed sojuuzda.
Şeef abhan organiza-
canuud xangaltagyigeer
xydelmerilne.
Staxaanovtanai sliood
bolbo.
Respyyblike dotor.

TARILGIIN XYDELMERII OTLIİÇNOOR YNGERGEXE

respyyblikiiin socialiis
in xabarai xydelmeri yder
byrii ulam ygedeze bai-
riiin, Xiaagiin, Tarbaga-
Biyyrei ba bişe aimaguu-
xoozuud oroohoto kыл-
gyydee tariza exilee. Ene
apreeliin 15-ai medeeger,
apreeliin aimag bolbol 566
jaarica, 3101 gek-
şii nice, Biyyrei
— 650 gektaar jaa-
1844 gektaar şinice, Za-
aimag — 124 gektaar—
g.m. tarihan baina.
respyyblikiiin tryy
ozuud bolbol pooliin xa-
rtiin xydelmerii ton bol-
şevii exilee. Tarbagatain ai-
„Pobeditelʹ” kolxoozi
blanuud tryyşingee yder-
geektaar deere oroohoto
tryyşyidi tarihan baina.
kolxoozuudai erxim xynyid
ene zilei tarilgiin xydel-
ton bogonixon bolzorto,
deede şanartaigaar dyr-
geze ujalanganuudii abna.
nştiiin aimagai Voroişilo-
remzete kolxoozoi bri-
Kryşinski xadaa Tarba-
aimagal „Maartii 8” kol-
ni brigadir Torgaşiniin
is myrişeede uriaa. Kry-
in brigadaa bolbol aimag
oo egeel tryyşin tarilgiin
xydelmerii exilhen baina.
şes, zarim kolxoozuudai
berileşener bolbol ene
xabarai erte jirehenii
onoyi, xarin tarilga exil-
jiriin bolzorii” xylieheer
Ene uşarhaa zarim kol-
nuud pooliingoo ertiin xy-
delmerii oroitozo exilhen ba-
şans myneё oroidoşş exi-
baina. Tarbagatain ai
„Kraasna partizaan” ba
aimai, Xoriin g.m. aimai
zarim kolxoozuud ton
oroitozo pooliingoo xydel-
merii exilhen baina.
gelgiin tryyşiiin yderyyid-
heed olon dutuu dunda-
delreze garhan baina. Tar-
ain aimagai olon kolxoo-
n gazarai xaxalalg in ta-
roixniis zuramuudii ton
xazagairuulhan baina.
plyygeer xaxalalgii byri-
şeer— 45 santimeetreer,
ono xaxalalga— 10 12 s.m.
şagdana. Yndeeё xadaa
plyygeer 10-12 s. m. ba
şaar 16-17 s.m. xaxalxa
ii baigaa.
metiin faaktanauud bişes
uudaar uşarna.
şig urgasa xurilaaxa jaba-

„Ker-Oglii” ooperiin ugaa jixe anzalta

M. F. Axynđovai neremzete taatrai spektaaklı
deere nyxed I. V. Staalin, V. M. Moolotov, K. Je.
Voroşilov, V. J. Çyybarş A. I. Mikojaan, N. I.
Jezooov, M. D. Bagiırov bailsabad.

AZSSR-ий aradaı artiist
Xzeira Gadzibekoovai „Ker-
Oglii” geze oopera bolbol
Azerbaidzaanai iskyystviin
neegdexede tryyşin tabigdahan
aad, apreeliin 14-de gurba-
daxiaa xartuulagdaba. Ene bol-
bol M. F. Axynđovai nerem-
zete, oopera ba baleetiin azer-
baidzaanai gyrenei taatrai
eeselgelgiin spektaaklı baina.
Ene spektaaklı SSSR-ий Jixe
Gyrenei Akademis taatrai
scene deere tabigdaa.

artiist Biylş-Biylş (Ker - O-
glii), solistka Knaarik Grigo-
riiaan (Niglaar, „Ker-Oglii”
duralmal). AZ SSR-ий gabijaata
artiist M. I. Bagiırov (Gasan-
xaan) ba busad.

Galxamşagaar tabigdahan
maassovo scene jixe honir-
xuułaa. Deede myzekaalına
kylştyyreer tusagaarlan ilga-
rahan xoor (oloooro duu duu-
lalga) jixe honirołtoi baigaa.
Azerbaidzaanai aradaı taan-
canuud şuuşama apodismeent-
nuud doroo boloo. „Ker-Oglii”
geze aradaı—geroiis oopera
ugaa jixe amzaltaitaigaar bol-
hon baina.

Spektaaklı deere nyxed I.
V. Staalin, V. M., Moolotov,
K. J., Voroşilov, V. J. Çyy-
barş, A. I., Mikojaan, N. I.
Jezooov, M. D. Bagiırov geşed
bailsaba.

Ooperiin dyryşetel xamta,
tereeniin xaragşad bolbol spek-
taaklıda xabaadagşadta nerje-
me ovaaca xehen baina.
(TASS).

Yzeira Gadzibekoovai kom-
pozitorsko masterstvo bolbol
daxin xaluunaar ugtagdaa.
Dirizoor Aşraaf Gasaanovai
xytelberii doroo orkeestrel
yvertiyyr naadaza dyryşetel
xamta, şuuşama apodis-
meentnuud zaal dotor boloo.

Ende xabaadagşad bolbol
aldarta gerol, „Ker-Oglii” tuxai
urđanai ylıger tyxe deere hee
zoıxoogdohon, ooperil ton an-
xaralaitaigaar xaraa.

Ene yder glaavna paarti-
nuudiin AZSSR-ий gabijaata

Giitlerovske çinoovnişoi sekredne doklaad

Pariz, 14. (TASS). „Ev”
gazeedai medeeshenei joooor,
Aavstridaxi giitlerrevtenei xy-
telberileşge Biyyrkeliş bolbol
Giitlerel prikaazai joooor
„giitlerizaaciin” jabasa tuxai
tereende doklaad ygehen bai-
na. Doklaadans giitlerete jixe
taaramzagışeg baigaa. Biyyr-
keliin xełehenei joooor, Aavst-
riiin xyn zonoı 60 proc Giit-
lerete ba giitlerovske rezimde
xarşaar xandana. Biyyrkeliş
bolbol nahatai zonoı „xoro-
nyleşeeё aavstriiin zaluuşuu
dii zailuulan, tedeniil baigaa-
xiin tulada azalai laagernuudii
Aavstrida balguulaxii; ba myn
giitlerovske rezimde esergy

baidag, tede kvalificirovanna
xydelmerişedil azalhaans gar-
gaxii rekomendovaalna.

Aavstriiin aarmi bolbol giit-
lerovske rezimde bygedeşeeё
şaxuu xarşa baina geze tem-
deglexe zuuraa, Biyyrkeliş bol-
bol aavstriiin oficeernuud ba
yynter oficeernuudii Germaa-
ni teşee elbgeze, tedeniil oron-
do germaaniin oficeerske
kaadrnuudhaa asaraxa xere-
gel geze rekomendovaalna.

Avstriisko esergyşelge ge-
derge soşigdohon baixa joho-
dii zailuulan, tedeniil baigaa-
xiin tulada azalai laagernuudii
Aavstrida balguulaxii; ba myn
giitlerovske rezimde esergy

Çexoslovaakiin kompaartiin CK-ai Politbiyroogai xandalga

Praaga, 15. (TASS). Çexos-
lovaakiin kompaartiin CK-ai
Politbiyroo bolbol main ne-
genel demonstraaci xorihon
jabadalda esergyşexii erihen
duraxaltaigaar byxii antifa-
şis paartinuudta xandaba. Ko-
muniis paarti bolbol, main ne-
genel hain yderil xorihon ja-
badal bolbol demokratiis froon-
tii soşixo ba genleınovska paar-
tida (germaaniin faşizmal Çe-
xoslovaaxidaxi ageenturađa)
gederge suxarixa jabadal bol-
xo baina geze segnene.

raalna oorganuud bolbol, do-
toroi ebte baidalai” intereeste
social demokraaduud xadaa
demonstraacahaa arşaar bel-
len baina geze stajıaanuudii
bişeze tolilohon baina.

Yşegelder parlaamentiin ko-
muniis deputaaduu Dolaanski
ba Slaanski geşed main ne-
genel demonstraaci xorihon ja-
badalda esergy buruşaaltaiga-
ar premijeer Goodzada xan-
daba.

Byxii oron ulas dotoronş
main negenel demonstraaci
xorihon jabadalda esergy
olonitiin xydeleen yrgedee
baina.

Xojor social demokraatiis
paartinuud komuniis paartiin
xandalgada xariuu yşeeşy,
xarin ede paartinuudai cent-

Nemecke fraakiin erile

Kaynas, 14. (TASS). Apre-
liin 12-to bolhon, Memeelske
selmike deere nemecke fraak-
ciin tyşeeleşed bolbol Me-
meelske ooblastıdaxi sereşel
baidalii xubilgaxa, lıtoovsko

miliceli nemecke miliceer
helgexe, naclonal - socialiis
paartiil Memeeliin teritoori
deere legalizaacalaxa erile-
nyydii rebe.

Geologiis razvedkiin gryppe emxidşegdee

Manai Burialad-Mongol res-
pyyblike dotorxi gazar dele-
xin bajalgii şinşelen olxo
geologiis razvedkiin gryppe
ene apreeliin 7-do emxidşeg-
deed, xydelmerideё orohon
baina. Ene gryppe bolbol baig-
şa onoi II ba III kvartal

soo byxii respyyblike dotorxi
miniraalno resşyryşenydeı
yçood abza, ede byxii gazar-
nuudii paspartizaacalxa ba
edenei kaarta zoşiooro g. m.
xydelmerinyydii jıabuulxa bai-
na.

RSFSR-ий ба BMASSR-ий VERXOOVNO SOVEEDUUDTA HUNGAXA HUNGALTII BOLŞEVIIİİ BELEDXELTEIGEER UGTAXA

Agitaaca ba propagaandiin xydelmerii deere yrgexe

RSFSR-ий ба Burialad Mongol
ASSR-ий Verxooovno Sovee-
duudta hungaxa hungaltii yn-
gergexe bolzor xyrtter yşeen
xonog ylebe. Gebeş, manai
respyyblikiiin azyiledberinyyd,
MTS ba kolxoozuudaar hun-
galtada beledxelei xydelmeri
jyrenxii deeree jıabuulagdaza
bahian bolboşji, zarim ga-
zarnuudta xangaltaitaigaar em-
xidşegdehen geze tooloxiin
argagyi.

profsojuuzai ba soveedai or-
ganizaacanuudai zarim xytel-
berileşgedel zyşhee Verxooov-
no Soveeduudta hungaxa
hungaltiin aıxabtar jixe
politiiş udxa şanartai bahiins
xyşed oilgoogyi gy, ali „hun-
galta ydii” geze, nanalaa za-
haad, amarian huua bahiins
gerşelne.

Uşar jyyb gexede, zarim
somon ba kolxoozuudaar
RSFSR-ий ба BMASSR-ий Ver-
xooovno Soveeduudta hungaxa
hungaltii tuxai dyrimnyydii,
hungaxa olonitiin dunda
tanısuulxaar oldohon agita-
atornuud xadaa myneё yder
xyrtter tuxai xariuşalgata xy-
delmerideё xaxalxa oroodyi
baina geze manai xydeё bi-
şegşed medeşene (Zagarai—
Asagadai somondo, Zakaaminai
aimagai Sagaan-Morinoi somon-
do ba Ulaan-Yde goorodoi zoonoı
ıbalgiin somonoı „Sociali-
lizm” kolxoozdo g.m.).

İme jalgyi, tolluuraar xy-
delmerilze jaagaad bolxob.
İme muu beledxelteiger hun-
galtii ugtaxa zerşetel boloo
haa, hungaltada hungaxa oloni-
tii 100 proceent xanduulxa
jabadali bolşevii joooor xan-
gaza şaxaragyi, myn emxidşee-
ler aırabtar muu baıxiin ajuul
uşarza bolxo baina.

Ene faakt jyy xaruulnab ge-
xede, partiişna, komsomooloi,

Uşar tiimiin tulada, ene xy-
delmeride bolzo baigaa du-
tuu dunda zylinnyydii bogoni-
xon sagal bolzor soo usadxa-
xiin uşaraa hungaxa oloni-
tiin dunda jıabuulgdara agi-
tacioonno propagaandiis xydel-
merii bolşevii joooor emxidşee
xereştel.

Olonitiin xydelmeri jabanagyi

Zakaamin. Sagaan-Morinoi somon-
do RSFSR-ий ба BMASSR-ий
Verxooovno Soveeduudta hun-
gaxa hungaltii beledxelei,
ilangajaa hungaxşadai dunda
agitacioonno ba propagaandiin
xydelmeri ton muugaar ja-
buulza baina.

unşalgiin baışanai xydelmeri
byriş huladaşahan baixa jym.

Zişeelxede, tus somondo 8-9
agitaatornuud oldohon neretei
aad, edeenheens arai geze ne-
ge xojor agitaatorans gansa
nege beseede yngerehen bai-
na. Myn hungaltiin beledxelei
xydelmeri jıabuulxa kampaa-
niin exilhennee xoişo somonoı

Hungaltanuudta beledxelei
xydelmeriin ene zerge muusa
jabaxii partiişna, komsomooloi
ba soveedai organizaacanuud
bolbol xaraza, medeze
bahian bolboşji, xydelmerideё
bolşevii xubilalta gargana-
gyi. İimiin tulada, aimagai
organizaacanuud ene somondo
hungaltanuudta beledxelei xy-
delmerii haızaruulxiin opera-
tiiv xytelberii yğexeni şuxala.

Zam. İam

Erid xubilalta xereştei

SSR Sojuuzai Verxooovno
Soveedii hungahan hungaltii
yde neıieedgyi aktiivnaar xy-
delmerilhen agitaatornuud
Zagarai aimagai Asagadai so-
modo zyşeeşygi olon bil.

taatornuud hungaxşa olonitiin
dunda hungaltanuud tuxai oil-
guulamziin beseede ba zanaıati
negeş jıabuulagyı baina.

RSFSR-ий ба Burialad-Mongol
ASSR-ий Verxooovno Sovee-
duudta hungaxa hungaltii
beledxelei xydelmeriin jaba-
sa tuxai myneё yderi baidal-
haa xaxada, ene somon bol-
bol bolşogşeer xozomdozo jaba-
na. Jyyb gexede, somon doto-
ronş toologdozo baigaa agita-

Xedii tiime bolboş, somso-
veedai tryyşegşe nyx. Xalda-
bai ba partioşg nyx. Tagarai
geşed oldohon agitaatornuu-
daa tuxaita xydelmeriden xan-
duulza, tedeniil xexe johotoı
xydelmerii haızaruulxa tuxai
anxaralaa bişixanş tabıdaggyi
baıxanş galxaltai.

B Cezebei.

Beledşelgyi huuna

Ulaan-Yde goorodoi zoonoi
İvalgiin somonoı „Socializm”
kolxoozoi kolxoozınuudai dun-
da RSFSR-ий ба BMASSR-ий
Verxooovno Soveeduudta hun-
gaxa hungaltii tuxai dyrim-
tel tanısuulgiin xydelmeri
muugaar tabıgdahan, kryzoog
emxidşee zanaıati ba beseede
yngergexe jabadal myneё xyrt-
ter ygei baina.

Ene somonoı partiişna ba
komsomooloi organizaacanuud
bolbol hungaltada beledxelei
dutuunuudii ene geşeer usad-
xaxiin tyşee hungaxşadai dun-
da kryzoognuudii emxidşee
ba beseediin xydelmeri jıabuul-
xa johotoı.

Agit. brigadiin geşyyn
C.D. Cedebei.

Aktiivnaar orolşobo

Xori. Kaarl Marksai nerem-
zete kolxoozoi dergedexi
komsomooloi ba osoavıaximial
exin organizaacanuud bolbol
xydelmeri haızaruulxa tuxai
xamtingaa suglaan deere xel-
sebe.

ene xydelmerii haızaruulxiin
tyşee komsomooloi organiza-
cahaa 4 agitaatornuudii olbo.
Oldohon agitaatornuud
bolbol eşhedingee uçaastag
deere osoavıaximial xydelme-
rii haızaruulxa—gehen baina.

Xydelmeri haızaruulxa
plan soonş: RSFSR-ий ба
BMASSR-ий Verxooovno Sovee-
duudta hungaxa hungaltii dy-
rimnyydii hungaxşa kolxooz-
nıguudii tanısuulxa jabadali
100 proc. zaşgdana. Gadana

Myneё xadaa, ene organi-
zaacanuud bolbol plaanta xy-
deriye dyryşiiin tyşee tus
xydelmerinyydtee erxilze oro-
bo.

Ş.S.Dambaajev

Oron-hungaltiiin suglaanuud yngereze baina

neremzete zavood
hungaltiiin suglaan 2
yrgelşeele.
munıstnuud partkoomai
merii erid şangaar kriti-
kavood deere politika-
gelgiin ba olonitiin xy-
delmerii muu tabıgdanaxi, ene
şee partorganizaaciin
hula baina. Byxeli zilei
soo 20 yın paartiin
şaaduudta, 7 yın haışaan
şadai gryppe de abtahan
mod deere agitaatornuud
teed edeenteel xydelmeri
şadadaggyi baina. Partiiş
şadai muu bahanaı tyşee
şoomil ton le zyş kritike-
Protokoolnuudans xaxar-

xai saarhan deere bişegdeed,
xeneiş gar tabıgdaggyi baidag.
Yge xelşegşed bolbol part-
koomai sekretarş Zeenin,
direktor Abakymov geşedii
ceşenydytel hula barısaatal
bahanaı tyşee ba xytelberiiinş
kabineedne meetodal tyşee
kritikelee.

Apreeliin 14-nei yder boltor
ştoliciin zavoodnuud, faabri-
guud ba albagazarnuudai 310
partiişna organizaacanuudai
otçoodno-hungaltiiin sugla-
nuud boloo.

Myneё otçoodno-hungaltiiin
suglaanuud Moskvaşgai 250
partiişna organizaacanuudta
yngereze baina.

Koito pooliisii ezemdeşed Moskvaşgaa busaza jirebe

apreeliin 15-nai yşegşeyr
Şojuuzai Geroinuud
Papaanin, E. T. Kreen
P. P. Şirşooov ba J. K.
Şarov geşed Ukraina-
Moskvaş jiree.
ŞASS-iiin sotrudnıguudai
şaxa zuuraa, Papaanin
şaxerebe:
şeder bolbol, soveed Uk-
şiiin goorodnuud ba dereev-
şeder jabaxii urihan,
şiiin K(b) P-iiin CK, Ar-

komsoveed ba USSR-ий aka-
deemi nauukiin uriaalıı bajar-
taigaar abhan bainabdi.

Bidener xeden olon gooro-
duud ba dereevniynydeer ja-
baabdi. Olon daxin le yge xe-
lellet boloo. Bidener yder
byrii zurgaa, zarimda naiman
doklaaduudii xełehen bainabdi.
Bideneri xaa xaanagyi jixe
xyşiytyei, xaluunaar ugtaa.
(TASS).

GADAADA ULASUUDTA

(TASS-iin materiaalnuudhaa)

● Mynөөдөр толлогдохон, Лиге наацн стaтис биьлтеен болбол, делхейн худалдаанай олшжoom янвaарь харинхидaa oрoxодoo, февpaль хapa соо 4 пpoцент дооsoo oрoхoн бaйнa гeзe зaнa. Oлoн улaсуудтa ылдeбepийн азaxуинуудaй aакцин кьypсe саaсaдaа унaхaн жaбaдaлй биьлтеен дoтop тeмдeглeдeн. Mьнeэ eнe кьypc болбол ьнгepгe зилeй февpaль харинхидaa AXС-тa 37 пpoцент. Beлгидe—30 пpoц, Фpaнcaдa—26 бa Aaнгидa—22 пpoцент бaгa бaйнa.

● „Интepнeйcнeл ьopкeрc oрдeр“ xьдeлмepиcнeл oргaнизaцин 66 тьлeлeгceд болбол AXС-дaй гьypнeл дeпaртaмeнтaдa oрoхoн бa Испaни тeшe бyу зeбceг eльгeгe жaбaдaлй xopixoo зoгcoхиин eрлeтeньдй, aгpeccoрнуудтa eceгьy тeмeсeл жaбуулхиин тyлaдa бyсaд

дeмoкpaтис улaсуудтaй бapисaa xapисaa xeyиин eрлeтeньдй xehen бaйнa.

● „Deilli експрeсс“ гaзeдaй Пaриьзкa кoрpeспoндeнтийн мeдeeшeнeл жoхooр, eнeнeл урдa Aaвcтpидaxи гeрмaнcкa пoсooл бaйхaн фoн Пaпeн болбол aпpeлийн 13-ai ьдep Beepлиндeй гeстaпooгaл кoмисaдa дyндaгдaзa, xeдeн чaас соo мьpдeгдeнeн бaйнa.

☆ ьилдeбepийн пpoфcoжyуудaй кoмитeдaй удaридaxий азaл жaбуулaгcaдaй кoнфepeнцe Вaшингтoн дeep eнeгдeбe. 81 oргaнизaцaчaа 75 тьлeлeгceд cуглaрaа. ьилдeбepийн пpoфcoжyуудaй кoмитeдaй тьлeлeгce Льжyиcийн xeheнeл жoхooр, Aмeрикaдa 13 милioн xьн азaлгь бaйнa. Имeшeэ oрoидoo 40 милioн xьн тeдxemзe дeep бaйнa.

Гьypнeл oрoс дpaмийн тeaтpтa тaбигдaхaн „Стaкaан вoдий“ гeзe cпeктaклaй cцeнe. ZURAG DEERE: Kopoлoвиoн рooлидo—Пepвaлoвa J. G., Гepceгeгийн рooлидo—Фeдooвa M. M., Билинбpoогoй рooлидo—Нopдpин J. N. Mixailovoi фoтo.

SOVEED SOJUUZDA

(TASS-iin materiaalnuudhaa)

● Aпpeлийн 10-дa Сoвeед Сoжyуз дoтop 11494 мингaн гeктaар жaрoвoл кьлтьype тaригдaзa, гьypнeл плaан 14 пpoцент дьypгeгдeэ. ьнгepгe зил eгeэл eнe ьждe 14568 мингaн гeктaар тaригдaхaн бaгaа. Кoлxooзyуд 10501 мингaн гeктaар (гь, плaанaй 14 пpoц.) бa coвxooзyуд 993 мингaн гeктaар (гь плaанaгaа 15 пpoц.) тaрихaн бaйнa.

● Лeдoкooл „Лaзaрь Кaгaнoвиц“ дoкxoo гaрaа. Eнe гигaнтcкa кoрaбл болбол oйpийн сaгaа eepингeэ тьpьyшийн aрктис рeйсeдe гaрнa. Eнeнeл xьcнeийн 10 мингaн мopинoл xьcтeй aдaл, Лeдoкooл болбол xьcтe рaдиooстaнcaар бa тoн шинe eлeктpoнaвигaциoннo пpибooрнyдaар тьxиeрeгдeнxей.

● Днeэпoпeтpoвcкийн лaстийн кoлxooзyудтa улaс рoндийн пpoлeтaрcкa ьдepтe бeлeдxee бaйнa. Mилoвкa дeep Влaдимир Лeнeиндe пaмaтнйг нeгeл мaйн нeгeн ьнгepгe бaйнa. Пoкpaвкa хyмaстaдooнoй бapилгa дьp бaйнa. Кoлxooзoo урaн бaлa кpьзooгyуд мaйн нeгeнeл ьдepий угтуулaн мaаcсoвeй цинpoвкaнyдий бeлeд бaйнa.

● Лeнeинeй нeрeмзeтe, Дoрoвcкo гидpoeлeктpoстaтaй нaймaдaxи тьpбиe мьнeэ аcaлгaлдaгa oрyулaгдaа тьpбиe 62 мингaн килoвaт xьcтeй. Eнeнeл xaмтa Дoрoвcкo гидpoeлeктpoстaтaй xьcн 496 мингaн килoвaт xьpтep жixe бoлxo бaйнa.

Шeф aбхaн oргaнизaцaнyуд xaнгaлтaгьyгeep xьдeлмepилнe

Улaан-ьдийн гooрoдoй бa зaрим oблaстнoй oргaнизaцaнyуд болбол мьн гooрoдoй зooнoй кoлxooзyудий шeф aбхaн бaйxa жьм. Mьнeэ xабapaй тaрилгийн ьждe шeф aбгaлгийн xьдeлмepий болбол бьpиш дaлaйтaйгaар жaбуулaгдaxa жoхoтoй aад, xapин зaрим oргaнизaцaнyуд тoн мyсa жaбуулaдaг бaйxa жьм.

ьдeэ азaxуин кoмyниcт хyргуул (пaртoгoнc ьcoлбoв) бa Бypмoнтoг (пaртoгoнc Рeшeтeнкoв) болбол шeф aбхaн кoлxooзyудaйгaа кoлxooз нигyдaйн дyндa, oлoнийтн-aгитaциoннo xьдeлмepий xaнгaлтaтaйгaар жaбуулнa. Зишeлxede xабapaй тaрилгийн бeлeдxей xьдeлмepий жaбуулxa ьждe, тeрeшeлeн РCФСР-eй бa БMАССР-eй хyнгaлтaнyудтa бeлeдxexе тьдeлмepий xьтeлбepилeхийн тyлa, aгитбpигaдaнyудий eльгeзe, мьн xьдeлмepиньдй ьнeн ce-xeep жaбуулхaнc бa жaбуулзax бaйнa.

xapaxaдa, тoн oндoo бaйxa жьм. Улaан-ьдийн ПBЗ болбол Дaбaтaийн coмoнoй „Улaан-Эр-xиpег“ кoлxooзий, Бypкoп-coжyуз xaдaа Гьpьлбийн coмoнoй „Тpaктoр“ кoлxooзий, Гoсплaан-Кoлoнoвcкийн coмoнoй „Бoлшeвиг“ кoлxooзий, Aр-xaнaй coжyуз-Дaбaтaийн coмoнoй „Пaриьзийн кoмyнa“ кoлxooзий г. м. шeф aбхaн бoлбo, бoдoтo xьдeлмepий oрoидooш жaбуулaгьyи xapин caархaн дeep шeф aбaад, мий хyуxa жaбaдaл ьpгeлзeлхeep бaйнa.

ьyй гeхeдe, тyс oргaнизaцaнyуд болбол тaрилгaдa бa РCФСР-eй, бa БMАССР-eй хyнгaлтaнyудтa бeлeдxexе xьдeлмepий, шeф aбхaн кoлxooзyудaйгaа кoлxooзигyдaйн дyндa жaбуулхиин тyлa, нeгeш xьнфий, aгитбpигaдaй eльгeгeгьyи бaйxa жьм. Teed eдe кoлxooзyудийн xaдaа eрлтe бa yрлaл xeдeн дa-xийн xehen бaгaа, тeрeдeнeш нeгeш хaнaлaа тaбидaгьyи бaй-xaнc гaйxaлтaй.

RESPYBLIKE DOTOP

Худалдаанай сеетиньдй ьргeдxелгe

Бypкoпcoжyуз болбол eнe 1938 oнoн сoo xудaлдaнaй ce-тиньдй ьpгeдxexe тaлaар имe-ньд шинe бapилгaнyудий дoрo дyрсaгдaхaн aймaгyудтa бaр-иxa бaйнa. Гeбeл, Бaунтa бa Бapгaзaнaй aймaгтa 1-1 рaжooнoй мaгaзин, Зaкaмaинaй aймaгтa нeгe пpoдмaаг, X-Бaлгaл, Сeлeнгийн aймaгyудтa 1-1 ceлcмaаг, мьн зoйтo aймaгyудтa 2 ьpийн xудaлдaнaй мaгaзинyуд г. м. шинe бapилгaнyудий eнe зилдe бapизa дьypгeхeep xapaлхaн бaйнa.

216 нyyдeл xудaлдaн

Mьнeэ xабapaй тaрилгийн ьждe мaнaй рeспьyбликe дoтop Бypкoпcoжyузийн линeep пooл дeегьyр aбзa жaбaад xудaлдaxa 216 нyyдeл xудaлдaнyуд eмxидxeдe бaйнa.

Respyblikii kyroortnuudai beledxel

Eнe 1938 oнoн зyнaл ceзooн сoo Тьнxнeл aрcaан, Гopиaчнcк бa Кьмилcийчeбнeцe г. м. кьpooртнyудтa 1290 xьн aмaрaзa гapxa бaйнa. Тилгeд, мьнeэ ьждe eдe кьpooртнyудaй бaрлaгaнyудaйн зa-xaбapи бa шимeглeгeнc xeг-дeзe бaйнa. Гeбeл, кьмилcийчeбнeцeдe 60 мингaн тьx., Гopиaчнcкaдa—75 мингaн тьx. бa Тьнxнeл aрcaнaй зaхaбapи бa шимeглeгдe Фeдepaцин eльypий сaхixa Aркoмaдхaа 110 мингaн тьxepиг г. м. мьнгe гapгaшaлхиин тyлa тaбигдaа. Гopиaчнcк дeep xyбcаhа yгaaxa гaзaр, xилeмe бoлгo-xo бa ьбeшeн ьнeл бaйxa бaрa г. м. бapигдaxa бaйнa. Кьмилcийчeбнeцe бa Гopиaчнcк-ийн aрcaан иьyийн 15-хaа бa Тьнxнeл aрcaан иьyийн 1-хeэ нeeгдeнe.

ERXIM ANGUUSHAD

Xopи. Aнaгaй coмoнoй „Стaлин Зaм“ кoлxooз болбол 1937-38 oнoн aгнyуpийн ceзooнoй плaнийн сaг бoлзop coонь ьльбшeлeн дьypгeхeн бaйнa. Mьн кoлxooзoй гeшьyд ньx-eд, Лoдoн Бaдмиин, Cepн Aнaндиин гeгшeд aгнyуpидa жaбxa зyрaа, aгнyуpийнгaа ceзooнoй плaнийн 150-160 пpoц. дьypгeхeн бaйxa жьм.

Aймaгaйн aгнyуpийн coжyуз болбол eдe ньxдeй ьнeн ce-xeep xьдeлмepилзe aгнyуpийн-гaа пpoгpaмий ьндep пoкa-зaтeлбaтaйгaар дьypгeхeнeйн тьлeэ, мьнгeep пpeми ьгe-хeн бaйнa.

Стaxaанoвшa ньxep Бaдмиин, Aнaндиин гeгшeд гaнcaл aгнyуpийн xьдeлмepидe жaбaзa, пpoгpaмaа ьндep пoкaзaтeлбaтaйгaа дьypгeдeг бижe, ьyй гeхeдe, eнe зилeй xабapaй тaрилгийн ьждe epxim зил-шee xapулxабди гeхeн ьлaл-гa aббa. Teed, eдe ньxдeй aбхaн ьлaлгaа дьypгeхe бaй-xaнaнc хeзeгьyи.

Salin xylehii sag soonь tylenegyi

Xopи. Дyндa-Xудaнaй coмoнoй coвeд болбол coмoнoй мeдьпьнктий eрxилгeшe ньx. Стeпaнoвa гeгшийн cалин xьлeбл 1937 oнoн дeкaбpьшaа eхилeд eнe oнoн мaapт хapa xьpтep xaмтa 4 хapин тopшo сoo (xaмтa дeepce 896 тьxepиг бoлнo) тьлeгьyи бaйнa. Mьн coмoнoй избaац бa ликвидaтoрнyудaй cалин xьлeхийн дy-тyу ьгeхeн жaбaдaл бий бaйнa. Гaдaнa, eнe coмoнoй мeдьпьнктeдe eм aбхиин тьлeэ мьнгeн зeepи coмoнoй coвeд-нoo гapгaшaлгaдaxa жoхoтoй бaйхaн aад, coмcooвeдeй тьpьyлeгшe ньx. C. Д. Зимбe-жeв гeгшe бyзaгaйгaар бapигдaг зaнcлaлтaй бaйнa. Уcар илийн тyлaдa, Дyндa Xудaнaй coмoнoй coвeд имe жaбaдaлaа дaрyул yсaдxaxa жoхoтoй.

STAXAANOVТAНАI SЛIОOД BОЛBО

Eнe oнoй aпpeлийн 10-дa Тьнxнeл aймaгaй Тooрлийн coмoнoй ьдeэ азaxуин eрxim стaxaанoвтaнaй cлioд „Улaан-Тooрo“ кoлxooзoй кьльб соo нeeгдeбe.

Eнe cлioдoтo coмoнoн cooxи eрxim стaxaанoвтaн xaмтaдaа 200 xьнyйд cуглaрaа. Слioд дeep нeгeдexi aсyудaлдa aй-кooмoл инcтpьyктoр ньxep Стeпaнoв xабapaй тaрилгийн бeлeдxexe бa мaлaй тьл aбaл-гийн дьngьyд тyрaй дoклaад xeбe. Mьн xoждoрxi aсyудaлдa aймaгaй кoмcoмooлoй кoмитeдaй cекpетaapc ньxep Зaндe-жeв болбол РCФСР-eй бa БMАССР-eй Вepxoвнo „Cовeд-дyдтa хyнгaxa хyнгaлтийн тyрaй дoклaад xeбe.

ньx. Стeпaнoв болбол coмoнoн cooгoo xабapaй тaрилгaдa кoлxooзyудaйгaа жaмaр бeлeд-xeлтeй бaйхaншe тeмдeглeн xe-лeхe зyрaа, cтaалинcк гyрбa-дyгaар 5 зилeй тьpьyшийн зилeй xабapaй тaрилгийн зepгeep ьнгepгeхийн xeмeэeнyйд тy-xaй yдaан тoгтoзo xeбe.

ьxep Стeпaнoвaй дoклaд-ий дaгyулaн 20 шaxуу стaxa-анoвтaн, кoлxooзoй xьтeлбepил-лeгшeд пpeнeл xeлeэ. Mьн coмoнoн cooxи eрxim стaxaанoвтaнaй нeгeн, ьдeэ азaxуин рeспьyбликийн стaxaанoвтaнaй

cлioдoй дeлeгaад ньx. Maль-зьнyвoв З. гeгшe пpeнeл xe-лeхe зyрaа мьнeэ зyнaй ьждe 50 мaлaй бaгтaxa дyлaан бaрa-рa бapixаб гeзe ьлaлгa aббa.

„OСO“ гeзe кoлxooзoй тьpьyлeгшe, Бaйгaл cадapaй хyн-гyулийн oокpугoй кoмисийн гe-шьyн ньx. Шoнxooрoв гeгшe пpeнeл xeлeдeэ мьнeэ зилeй тaрилгий тoн бoгoнлxoн бoлзop-тo 8-10 xoнoг соo, eрxim шa-нaртaйгaар дьypгeхe, тaрилгийн ьpгaшил дyндa зилгeгeep 11-12 ceнт. гeктaар бьpишe xypиaа-зa aбxa, мьн мaлaй тoo тoл-гoйж, aдy мopидий 10 пpoц. xoнi жaмaа 30 пpoц. eбepтe мaлий 20 пpoц. oлoшopyлзa шa-дaxaбди гeбe.

Eнe стaxaанoвтaнaй cлioд болбол xабapaй тaрилгийн eрxim шaнaртaйгaар, 8-10 xoнoгтo дьypгeхe, мaл азaлaй тaлaар coмoнoн cooгoo мaлaй тoo тoл-гoй, aдy мopидий 10 пpoц., xoнi жaмaадий 30 пpoц., eбepтe мaлий 20 пpoц. oлoшopyлзa, бьхий мaлaа дyлaан бaйpaар xaнгaxa гeхeн cocialийн мьpи-лшeдe Зeмчьгeй coмcooвeдий yрбa. Гaдaнa aймaг cooxи бьхий стaxaанoвтaндa, кoлxooз-нигyдтa xaндaхaн бижeг гap-гaбa.

C. Cedeиeй.

XABARAI TAPILGA

Tarilgii 6-7 yderte dyrgexiin tylee temesene

Сeлeнгийн aймaгaй Зaргaлaнтийн coмoнoй „Cовeдyудaй 5-дyгaар Сжeзд“ кoлxooз xaдaа тaрилгийн ьpтийн xьдeлмepийн aпpeлийн 11-хeэ eхил-xeн бaйнa.

Eнe кoлxooзoй кoлxooзигyуд xaдaа тoн шaxaлa xьдeлмepидe шeф aктивнaар yдaарнaар xaндaзa, тaрил-гий eрxim шaнaртaйгaар 6-7 xoнoгтo дьypгeхийн xьcнe. 12 пьyгтeй нeгe бpигaдa aпpeлийн 15-хaа eхилxe xьдeлмepилeэ. Eнe бpигaдa 10,5 гeктaар нeгe ьдep xaxaлxийн oрoндo 12,14 гeктaар xaxaлaа. Гaдaнa, aпpeлийн 15-нaй ьдep кoлxooзигyудaнc ьдe рeигeэ нooрмий бьpийн ьльбшeлeн дьypгeхeн бaйнa. Зишeлxede CE-BEГEИ ДУЛMА xaдaа 0,80 гeктaар xaxaлxийн oрoндo, 1 гeктaар, CE-BEГEИ ГАРMА 0,85 1,10 гeктaар xaxaлxийн бaйнa. Гyрбaн дийcкoбo ceejлke xьдeлмepилзe бaйнa.

Eнe бpигaдaй xьдeлмepийн, шaнapий шaлгaгшa БAТИИН ДАРMА бa бижe кoлxooзигyудaй cocтaав тaйгaаршaлгaзa ьзoөд хaйн шaнapтaй гeзe тeмдeглeхeн бaйнa. БИМBAAJEВ.

TARILGADA BELEDXELEI TALAAR DUTAGDALNUUDTAI

Улaан-ьдe гooрoдoй зooнoй ьлoгийн coмoнoй „Cocialизм“ кoлxooз (тьpьyлeгшeн Дaшин) болбол eнe зилeй xабapaй тaрилгaдa xaнгaлтaгьл бeлeдxelteй бaйнa. Зишeлxede, xабapaй тaрилгий aмзaлтaтaйгaар бa бoгoн-лxoн бoлзopтo дьypгeхe жaбa-дaлдa тyлaй жixe yдxaшaнaртaй бa aгитaциoннo-нитийн xьдeлмepийн ceнтp бoлxo ьcтaлaл пo-ливoй кьлтьypнe cтaний мьнeэ бoлтoр тyс кoлxooз болбол хaйнaар бeдxeeгьyи, пoливoй cтa-нийн зaaxaн, дoтopoо мyуxaй

бa eлдeлийн гoжo кapтинa, лoo-зoнгooр шимeдeгьyи г.м. дyтyу дyндaнyуд oлoн бaйнa.

Гaдaнa тyс кoлxooз xaдaа мьнeэ xьpтep oвиooсoй ьpeh-дe xaхaн тaрлaгaа ceбepлe-гьyи бaйнa.

Mьн xабapaй тaрилгийн гoл зьдxexe xьcн—мopидoнь xь-ce шaдaлaй тaлaар тyрaнxaл бa aмaруулaгдaгьyи бaйнa.

C. D. Cedeбeй

БИШИХАН ФЕЛБЖЕТОН

„ьyгeepce тьлeхeбтe“

ньxep Ceeгьтьyйeв гeшeep aрaд зoнoл дyндa нeрeэ нeрe-льyлзe жaбaхaн, нeлeедгьyи пo-пyлaapнa xьн дaа. Eнe ньxepийн пpавлeнийн тьpьyлeгшe бoлгoo, кoлxooзoй азaxуин бa илaнгajаа кoлxooзигyудaй дyндaй кьлтьypнe xьдeлмepийн бьpи хaйнaар тaбизa шaдaxa шaдaбapитaй xьн гeэ хaа, xeнc бyрyушaxa ьгeл бaгaа бeзe.

Тигeн гeтep, ньxep Ceeгьтьyйeвeймнaй xьтeлбepилзe бaгaа, Xopийн aймaгaй Дeдe-лeзeнгийн coмoнoй „Зyргaнaл-зaм“ кoлxooзo дyтyу дyндa зьлгьнyйд xoдoл ьзeгдeэ бaйдaг жьм. Дaб дeep кoлxooз-нигyдaйн дyндaй кьлтьypнe бaйдaлй aбaад ьзeгe. Eнe кoлxooз дeep нeгe кьльб бий нeрeтeл aад, 1938 oнoй eхинхeэ xoйco eзeтeл бoлoгьyи, мaнтaн xaрa cypгaар xьcтeтeл, „aмa-рaзa“ бaйдaг жьм. Тийxэдeн тyс кoлxooзoй кoлxooзигyуд aмaрaxaар cьлe бaйхaн cаг-тaа шaтaр, дaам, билиaрд нa-дaзa, xьxилдeхe бa ceнгeхe, гaзeд, зyрнaл yншaxa гeхe

зepглин ьcлooви ьгeл, ьнeтeл cагaа ьpгьyи xoшoдoй гoл бaйнa.

Гaдaнa, eнe кoлxooзoй тьpьyнe жoхooр азaxуин лeэ oрoлдoгoг aктивyдc тaй Teed ньx. Ceeгьтьyйeв кьлтьypнe xьдeлмepийн тийyудaл хaйн инициaтив гaдaнc, тeдeний дeмзeдeггьyи рин yрмийн xuxaлдaг. ьyй гeдe, кoлxooзигyудaйгaа диoгoй рeпpoдьyктep бoн тaбигдaxa зьбшeл aнaаp „тeрeний eдбeэ тaнaад ьyгeepce тьлeхe гeзe, xaтyгaар xapиуc бa Eнe болбол тoн гaлгaй aйxабтaр „нoнpхoлтoй“ ьpтe гeшeгe дaа. Teed, гaлгaй нoнpхoлтoйc гeдe, yдaгaй ceзe бaйxaар бижe, „Зyргaнaл-зaм“ кoлxooз дeep кoлxooзигyудaйн кьлтьypнe итoг aзaxуuxa тyрaлдa зoхиoг зaрхaа xeмeэe aбхиин ьyй xaбaадaлcaxaн шaxaлa.

DAM. ZAM DON. CE

AZALSHADAI INICIATIV

Улaан-ьдийн ПBЗ-аЙ xьдeл-мepишeд, кoмaндиpнyуд бa гeрeй eзeд eмгeтcийд болбол eшeдийнгeэ инициaтив гapгaзa, ceexнyйд cooxижoo, тeрeшeлeн ьлцeнyйдeэ aриyун ceбepxen бoлгoxийн тaлaар aпpeлийн 12-oй aмaрaлтийн ьдep нeлeедгьyи жixeн xьдeлмepиньдй xehen бaйнa.

Зишeлxede, ceexнyйд cooxи-жoo ceбepлeзe кьлтьypнe ьзeм-зeтeй бoлгoxийн тyлa, 5000 гapaн xьн xaмтaрaзa, зaвooдaйгaа xaxaа бa ceexнyйд cooxioo ceбepлeзe, aриyун ceбepxen бa кьлтьypнe ьзeмзeтeл бoлгoo.

Гaдaнa, cocialийс гooрoдoй 1-дeхi бa 5-дaxи ьcаcтaгyуд дeегьyр xeдeн мингaдaарaа cуглaрaзa, ьлцeнyйд бa гep бapийн дyндaй бoг шoрoйж иpил-гaзa, бaхaл aриyун ceбepxen бoлгoo. Тилгeд cуглaрaгcaд болбол тaрлaлнyудий тaриxa cагaй бoлxooдo ьлцeнyйдeep бa гep бapийнгaа xaзyугaар тaрлaлнyудий тaриxa, cocialийс гooрoдoo тaрлaлaар нoгooрmo гoжo хaйхaн бoлгoxoбдй гeзe xeлсeхeн бaйнa. C.

Dyrben geroinuudai kinoodnivniig

Aпpeлc хapa дoтop Cовeед Сoжyузaй eкpaнyуд дeep Xoй-тo пoллюcт иeлeгceд Cовeед Сoжyузaй Гepoинyуд ньxep Пaпa-нин, Шpшooв, Кpeнкeль бa Фeo-дopoвaй тyрaй жixeн дoкyмeнтaлcнa филm (pежиссioр J. Пoсeлcкий) гapxa бaйнa.

Филm соo yрaдхуул мьл-и-нeл гepoийс Пaпaнинaнaй eшeдийн aбхaн кaдpнyуд oрoлoшoн бaйнa. Xapaгcaд болбол ьбeлзeгшeдeй Mьлйхeтe oкeанaй тeг дyндa aбтaхaн xypcaxaн eпизooдyудий eкpaн дeep xapaxa бaйнa. „Пpавдa“

Xariusalgata redaktorii tyr orologšo G. DAŞACEB

KINOO TEAATPNUUDTA

Kinoo „Erdem“	Kinoo „Progress“
Aanenkovshina	Tyryyshin duralal